

Den Haag een bespreking werd gehouden van deze met de ministers Drees en Mansholt, met van Heuven Goedhart en van Randwijk (hoofdredacteuren resp. van *Het Parool* en van *Vrij Nederland*) en met wellicht ook Logemann en mr. G. Slotemaker (die in de illegaliteit nauw met van Heuven Goedhart en van Randwijk had samengewerkt); er werd daar overlegd hoe men zich tegen zulk een staatsgreep kon verzetten. Drees en Mansholt namen, schijnt het, de zaak niet al te ernstig op maar het zekere voor het onzekere nemend, stelden van Heuven Goedhart, van Randwijk en Slotemaker het concept op voor een 'proclamatie' waarin o.m. stond: 'Reactie – houdt u aan de regels – afwijking betekent burgeroorlog.'¹ Voorts waarschuwde van Heuven Goedhart de burgemeester van Amsterdam, d' Ailly, en deze schreef, eveneens voor alle zekerheid en wellicht na met Beel contact te hebben opgenomen, ook al een proclamatie, gericht aan de burgerij van de hoofdstad, die als volgt begon:

'Stadgenoten!! Op dit ogenblik trachten misdadige reactionaire elementen het wettig gezag opzij te schuiven en zich meester te maken van de staatsmacht. Met mijn gehele persoon stel ik mij achter de wettige regering en Hare Majesteit de Koningin; zo ook het bestuur der stad.'²

Er kwam geen staatsgreep (had hij zich wèl voorgedaan, dan zouden de Partij van de Arbeid en het NVV onmiddellijk een algemene staking hebben uitgeroepen) – het Comité Rijkseenheid beperkte zich er toe, een nieuw 'smeekschrijf' te laten ondertekenen (dat deden nu ca. tweehonderdveertigduizend personen, van wie ca. honderdduizend in de provincie Zuid-Holland woonden) en een verzoekschrift te richten tot de Tweede Kamer opdat deze de procureur-generaal bij de Hoge Raad opdracht zou geven, alle leden van het kabinet-Beel te vervolgen wegens schending van de Grondwet. Dat verzoekschrift werd voor kennisgeving aangenomen.

In de tijd gaan wij nu even iets verder.

De Eerste Politionele Actie, in juli '47 ingezet en door het Comité Rijkseenheid met warme instemming begroet, leidde begin augustus tot een hoogst kritieke situatie. Van Mook, Spoor en al hun adviseurs wensten dat het kabinet-Beel machtiging zou geven om op te rukken naar Djokjakarta en van Mook ging daarbij zo ver dat hij op de 12de aan

¹ *De Volkskrant*, 28 juni 1969. ² Aangehaald in R. Roegholt: *Amsterdam in de twintigste eeuw*, dl. II (1979), p. 123.